

ВЕРСКИ ПРАЗНИЦИ

Црвено слово у календару Поједине дане у току једне календарске године, црква је посветила значајним догађајима из Спаситељевог живота, и великим светитељима, и ти дани су уписани црвеним словом у православном календару. То су верски празници, и у тај дан православни хришћани празнују, односно, не раде. Дакле, сваки дан који је у календару уписан као црвено слово, по црквеном правилу је нерадан дан. Тога дана хришћани одлазе у цркву на света богослужења, воде се озбиљни и побожни разговори у вези са празником, и не обављају се уобичајени послови у њиви, радионици или на неком другом радном месту. У кући се обављају само нужни послови - припремање хране и сл. Наравно од ове обавезе изузети су они који раде у државним предузећима, где се увек преко недеље ради, али по доласку кући, треба да празнују, значи да изоставе неке своје послове које обављају код куће. За дан своје крсне

славе, сваки радник има право да узме слободан дан из предузећа, и да тај дан на миру, са својим укућанима, посвети својој слави и празнику.

Недеља Васкрс је највећи хришћански празник, јер је тога дана Господ Исус Христос васкрсао из мртвих и то је најзначајнији догађај у историји света на коме почива хришћанство. Да Христос није васкрсао не би било ни хришћанства. Зато је Васкрс празник над празницима. Због толиког значаја и свака недеља у току године посвећена је Васкрсењу. Руси недељу зову "воскресеније". Недеља је, дакле, поновљени празник Васкрса, и као таква спада у највеће хришћанске празнике. У нашем народу, у појединим крајевима, ослабила је та свест, и врло често се дешава, да се у недељу ради као на најобичнијем радном дану. То је велики грех. Још у Старом завету, у Десет Божијих заповести је наређено: "Шест дана ради и посвршавај све своје послове, а седми дан посвети Господу Богу своме". Недеља је тај седми дан, и хришћани су дужни да се држе ове заповести као највеће светиње. Треба, дакле, знати, да је недеља већи празник од свих светитељских празника, од Никољдана, Ђурђевдана, Јовањдана итд. и да је њено празновање заповедио сам Бог у заповестима које је предао људима.

Заветни празници Поред дана које је црква одредила за празновање, појединци, читаве породице, па и поједина села или крајеви имају неке дане које празнују и у које не раде. То су наши преци, из одређених разлога почели да празнују и то се претворило у завет који има снагу црквене заповести. Такви празници су у нашем народу - Блага и Огњена Марија, свети Прокопије, свети Јеремија итд. Празновање ових дана толико је ушло у праксу, да то и не треба мењати, јер су ти светитељи на тај начин постали заштитници оних који их празнују. Неки од тих дана постали су и народне и сеоске преславе.

Петак пред велике празнике Познато је да у неким нашим крајевима народ празнује и петак који пада уочи неког Великог празника - Илиндана, Крстовдана, Никољдана, Ђурђевдана итд. Како црква гледа на празновање петка? Као што је свака недеља у једној години посвећена васкрсењу, тако је и сваки петак посвећен Христовом страдању на Голготи. Сваки петак је успомена на Велики Петак. Вероватно су се наши преци у старим временима, због те симболике, уздражавали од рада у петак пред велике празнике, да би тиме одали поштовање и обновили успомену на Христово страдање. Јер да Христос није пострадао и васкрсао, не би било светитеља, нити би било хришћана. Црква није заповедила да се петак празнује, осим што је заповедила пост у петак и среду, јер је и среда посвећена страдању Христовом. Али то празновање наших предака временом се претворило у једну врсту завета. И како данас поступати? Најбоље је да они, који су до сада празновали, празнују и даље, а ко сматра да не треба да празнује може тај дан радити. Има случајева, где су неки покушали да прекину традицију празновања петка, нарочито на селу, и дешавала им се увек нека штета на имању. Значи да је празновање већ примило снагу завета. Зато је најбоље поступити ослањајући се на властито искуство. Овде још, треба додати, да празновање петка нема никакве везе са претпоставком да је то остало од Турака, пошто је "петак турски светац". Срби су све примали од Турака, и ношњу и обичаје, и навике, али веру су чували као зеницу ока. И ништа није од ислама продрло у православље.